

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

YASUNARI KAWABATA

Păpădiile

Traducere din limba japoneză și note de
ANDREEA SION

HUMANITAS
fiction

Redactor: Raluca Popescu
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Ioana Vilcu
DTP: Iuliana Constantinescu, Carmen Petrescu

Tipărit la Artprint

YASUNARI KAWABATA

TANPOPO

Copyright © 1972, The Heirs of Yasunari Kawabata
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION 2015, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Kawabata, Yasunari
Păpădiile / Yasunari Kawabata; trad.: Andreea Sion. –
București: Humanitas Fiction, 2015
ISBN 978-973-689-886-0
I. Sion, Andreea (trad.)
821.521-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382; 0723 684 194

Pe malurile râului Ikuta cresc multe pădăii. Abundența lor reflectă atmosfera orașului cu același nume: este un loc ca o primăvară în care au înflorit pădăiile. Dintre cei treizeci și cinci de mii de locuitori, trei sute nouăzeci și patru sunt bătrâni care au depășit vârsta de optzeci de ani.

În oraș există totuși ceva ce nu i se potrivește: spitalul de nebuni. Pentru un ospiciu poate fi un lucru bun să se afle într-un loc cu care nu se potrivește, și poate că a fost un înțelept cel care a ales să-l amplaseze în acest oraș vechi și tihnit, deși tulburările spiritului nu se vindecă neapărat într-un mediu liniștit. Nebunii trăiesc într-o lume a lor, aparte, iar schimbarea locului nu-i influențează prea mult. Cei care-i aduc pe nebuni la spitalul din Ikuta nu-și pun nici ei prea mari speranțe în faptul că locul i-ar putea

vindeca. Nebunia îmbracă multe forme și nu are un tratament universal.

Ceea ce alină puțin sufletul rudelor care și-au abandonat un membru al familiei într-un asemenea loc uneori considerat îngrozitor și nemilos este atmosfera orașului Ikuta, luminos și cald, ca o floare de pădărie. Când cel care și-a încredințat ruda bolnavă spitalului din vârful colinei se întoarce către oraș, coborând de-a lungul râului Ikuta, e ajuns din urmă de sunetul clopotului de la templul budist de lângă spital, tocmai din vârful colinei. Ca și cum bolnavul lăsat la ospiciu și-ar lua rămas-bun, pe un ton tânguitor. Ca un cântec de despărțire. Reverberațiile învăluie orașul și răzbesc mai departe, peste întinderea mării. Sunetul se aude trist, dar nicidecum smintit, de parcă nu bolnavii ar bate clopotul.

După ce au adus-o pe Ineko la spital, doamna Kizaki, mama ei, și tânărul Hisano, iubitul, tocmai se pregăteau să plece când doctorul le-a spus:

— Dacă, pe drumul de întoarcere, o să auziți clopotul sunând, să vă gândiți că-l bate fica dumneavoastră.

— Poftim? a spus mama, neînțelegând prea bine.

— Clopotul de ora trei va fi pus în mișcare de fica dumneavoastră.

— Așa deci?

— La un moment dat i-am lăsat pe pacienți să bată ei clopotul și am văzut că le face mare plăcere. Toți vor să facă asta, încât aproape că nu reușim să-i repartizăm. Chiar și cei vindecați, în ziua externării, ne roagă să-i lăsăm să bată clopotul pentru ultima oară, înainte de plecare. Îi punem și pe nou-veniți, în prima zi, dacă starea de sănătate le-o permite. Desigur, întotdeauna sub supravegherea cuiva. Nici unul nu este atât de slăbit încât să nu se descurce singur. Oricum, fiica dumneavoastră este în putere și are simptome ușoare.

— Am înțeles.

— Noi ne gândim că acest lucru are și un aspect terapeutic. Este adevărat că pacienții noștri, spre deosebire de cei cu boli de natură fizică, nu au o evoluție liniară spre vindecare și uneori starea lor regresează fără să ne putem da seama de cauză, așa că nu putem afirma cu certitudine efectul terapeutic al clopotului. Însă unii dintre medicii noștri mai tineri susțin că-și dau seama de starea pacientului după felul cum sună clopotul.

— Nu mai spuneți!

— Sunetul clopotului este fără îndoială însăși vocea pacientului, care încearcă să ne spună ceva, ca un fel de ecou ce răzbește din adâncul sufletului.

— Așa deci...

Hisano a dat ușor din cap, însă cu un aer pe jumătate sceptic.

— Pacienții noștri sunt, după cum vă dați seama, complet izolați de lumea exterioară. Doar sunetul clopotului se aude până în orașul Ikuta. Chiar dacă sunt sau nu conștienți de lucrul acesta, prin el se adresează lumii din afară. Ca să spunem așa, anunță că există.

— Cât de trist! a exclamat mama lui Ineko.

— Trist? Nu mi se pare, a replicat doctorul. Locuitorii orașului nu știu, bineînțeles, care pacient a bătut clopotul. Nici nu-și pun problema. Pentru ei este doar un clopot care anunță ora. Tot auzindu-l zi de zi, au uitat că e bătut de nebuni. Presupun că nici nu percep în vibrația lui vocea interioară a pacienților. Ei aud ora exactă, nimic mai mult. Cu toate acestea, clopotul spitalului răsună peste urbea lor, și nu peste alta.

— ...

— Pe vremuri, cei de la templu făceau lucrul acesta la șase dimineața și la șase seara, însă, văzând bucuria pacienților, am rugat autoritățile orașului să ne permită să-l batem de cinci ori pe zi, la șase și la zece dimineața, la trei și la șase după-amiaza, apoi din nou la nouă seara. Cred că sunt puține orașele unde un clopot se aude de atâtea ori pe zi. Inițial

unii locuitori s-au opus celui de la nouă seara, însă până la urmă l-au acceptat, poate fiindcă pacienții dau sunetului o nuanță aparte, care aduce liniște interioară și îmbie la odihnă.

Din poarta spitalului aflat în vârful colinei, mama și iubitul lui Ineko au privit orașul întins la picioarele lor.

— Ikuta este cu adevărat un loc liniștit și primitiv! a spus mama lui Ineko. Cei care trăiesc aici n-au să fie niciodată atinși de vreo boală stranie, cum este cecitatea față de corpul uman.

— Fiica dumneavoastră suferă într-adevăr de o afecțiune rară, a încuviințat doctorul. Domnișoara este primul nostru pacient cu asemenea simptome.

Spitalul de nebuni din Ikuta se află situat în incinta templului Jōkō, un așezământ sărac și aproape pustiu, ceea ce a și permis construirea ospiciului tocmai aici. Astăzi templul pare să fi fost înghițit de spital. Pacienții nu sunt atrași doar de clopot; cei pașnici, care nu caută să evadeze, sunt lăsați să se plimbe liberi prin grădină, iar unii merg până în sala principală a templului pentru a-și umple timpul cu diverse îndeletniciri manuale.

Printre aceștia se numără și bătrânul Nishiyama, un fel de patriarh al spitalului. El vine la templu să caligrafieze. Desenează caractere mari pe foi de hârtie

întinse pe jos, direct pe *tatami*¹. Fiindu-i greu să facă rost de hârtie albă de calitate, japoneză sau măcar chinezească, de multe ori scrie pe hârtie de ziar. Bătrânul trasează mereu aceleași opt ideograme, pe care le pronunță după citirea japoneză: *Se pătrunde lesne în lumea lui Buddha, se pătrunde anevoie în lumea demonilor*. Cataracta i-a încețoșat ochii, dar semnele caligrafiate emană o forță aparte. Nu transmit poftă lumești și nici dorința de apreciere. Dar nebunie transmit oare? N-au nimic strident și nu par trasate de mâna unui lunatic, însă, la o privire mai atentă, au ceva smintit și diavolesc. Poate că bătrânul și-a dorit cândva să pășească în lumea demonilor, dar n-a izbutit, iar regretul eșecului se manifestă în caracterele pe care le desenează. O caligrafie a unei bătrâneți bune. Oricare ar fi fost pentru el acea lume, dorința de a o cunoaște a fost pesemne atât de dureroasă, încât i-a luat mințile. Nishiyama nu vede spitalul ca pe un lăcaș al răului, însă nici ca pe un refugiu al celor care au vrut să pătrundă pe acel tărâm, dar n-au reușit.

Astăzi bătrânul se numără printre pacienții cei mai liniștiți ai spitalului. Dinții i-au căzut și obrajii i s-au scofâlcit. Pe cap i-au mai rămas doar câteva şuvițe de păr alb, firave, către ceafă. Nu pare să mai

---

¹ Rogojină tradițională, de 1,8 x 0,9 m.

aibă puterea de a pătrunde într-o lume a demonilor, oricare ar fi aceasta. Doar semnele pe care le scrie mai au ceva demoniac, dacă putem spune așa. Uneori, când caligrafiază, e lovit de crize ca de epilepsie, însă chiar și astfel ar putea fi acceptat fără probleme într-un azil obișnuit pentru bătrâni.

Plăcerea lui zilnică este să asculte la radio buletinul meteo transmis imediat înainte de știrile de la ora șapte seara.

Marea va fi ușor agitată, iar vântul va sufla slab atât în această seară, cât și în cursul zilei de mâine. Vizibilitatea va fi redusă din cauza ceții...

Nu ascultă pentru că l-ar interesa starea vremii, ci pentru că-i place enorm vocea tinerei prezentatoare, cu un timbru dulce și blând. Bătrânului i se pare că fata i se adresează doar lui, din lumea de dincolo de zidurile spitalului. O voce plină de afecțiune, care-i aduce consolare. Un ecou al frumoasei tinereți. Nu-i știe numele și nu i-a văzut chipul niciodată; fără îndoială, fata va continua să transmită buletinul meteo, cu glasul ei frumos, chiar și după moartea lui, dar el își închipuie că fata îi șoptește vorbe de dragoste, zi de zi, numai lui – o epavă de om.

Ceilați bolnavi preferă să-l evite și sunt puțini cei cu care schimbă o vorbă. Poate că s-ar bucura dacă Ineko Kizaki, având și ea o voce plăcută, i-ar ține

companie, dar s-ar putea crea și o situație ciudată: de vreme ce ea suferă de cecitate față de corpul uman, există riscul ca ochii ei să nu-l perceapă și să vadă doar o pensulă în mișcare, scriind pe o foaie de hârtie „*Se pătrunde lesne în lumea lui Buddha, se pătrunde anevoie în lumea demonilor*“. Iar dacă bătrânul, la rândul său, și-ar da seama că fata nu vede decât pensula și literele scrise, va crede că a pătruns în cele din urmă pe tărâmul răului și s-ar bucura peste măsură. Dar nu, lumea demonilor din așteptările sale nu poate fi una atât de banală, dacă nu cumva s-a deteriorat și ea odată cu senilizarea lui. Poate că Ineko, prin forța tinereții ei, îl va îndruma cu ușurință într-acolo. Și poate că nu mai e un loc în care efortul de a pătrunde îi face pe oameni să-și piardă mințile.

Templul Jōkō se află la nord de orașul Ikuta, pe vârful unei coline nu foarte înalte, la poalele căreia curge râul Ikuta, destul de firav. Chiar în punctul unde se varsă în mare poate fi traversat cu piciorul, pentru că apa nu trece de jumătatea gambei și nu e mai lat de zece pași. Pe mal este un drumeag, prea îngust pentru mașini.

Când au plecat de la spital, după ce au coborât de pe colina templului, Hisano, iubitul lui Ineko, și mama ei au luat-o pe drumeagul de lângă râu, îndreptându-se către mare. Voiau să ajungă la gară.